

Biuletyn Informacji Publicznej Polskiej Akademii Nauk

Adres artykułu: <https://bip.pan.pl/arttykul/56-558-wspolna-uchwala-komitetow-naukowych-i-problemowych-wydzialu-i-pan-w-sprawie-projektu-ustawy-o-narodowym-programie-kopernikanskim>

Wspólna uchwała komitetów naukowych i problemowych Wydziału I PAN w sprawie projektu ustawy o Narodowym Programie Kopernikańskim

Komitety naukowe i problemowe działające przy Wydziale I – Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk, dostrzegając zagrożenie, jakie dla niezależności polskiej nauki i dalszego istnienia Polskiej Akademii Nauk stwarza zapowiedź powołania Narodowego Programu Kopernikańskiego (NPK):

1. **Wyrażają zdecydowany sprzeciw wobec idei powołania NPK w kształcie proponowanym w projekcie ustawy.** Jest to projekt niedopracowany, niewskazujący źródeł finansowania nowej instytucji, jaką ma być Międzynarodowa Akademia Kopernikańska. Nauka w Polsce nie cierpi na niedobór form organizacyjnych, jest natomiast systemowo niedofinansowana. Pojawienie się nowej struktury organizacyjnej bez istotnego wzrostu nakładów nie rozwiąże problemów polskiej nauki. Zwiększy natomiast koszty administracyjne funkcjonowania nauki jako całości, przy czym należy się spodziewać, że nowa instytucja będzie preferowana w podziale środków kosztem już istniejących instytucji naukowych. Tym samym oznacza to co najmniej pauperyzację PAN, a w istocie jej stopniową marginalizację, prowadzącą do likwidacji.
2. **Uważają, że ambitnych celów NPK, wyrażonych w preambule projektu wprowadzającej go ustawy, nie da się zrealizować w drodze przyjęcia aktu prawnego.** Tworzenie kultury akademickiej wymaga dekad spokojnej pracy organizacyjnej i badawczej, którym musi towarzyszyć niezbędny stopień decentralizacji, rozumianej jako autonomia jednostek ludzkich i organizacyjnych. Projekt NPK, opierający się na modelu centralistycznym i dominującym wpływie polityków na funkcjonowanie Akademii, stanowi tego absolutne zaprzeczenie.
3. **Podkreślają, że podstawą funkcjonowania jednostek naukowych w Polsce jest zasada autonomii,** wynikająca wprost z art. 70 ust. 5 Konstytucji

RP. Zakłada ona samorządną podmiotowość środowiska naukowego, wolnego od wpływów polityków. Projekt ustawy o NPK osłabia kontrolę środowiskową, wprowadzając prymat woli politycznej w zakresie obsady personalnej nowej Akademii. Jest to kontynuacja strategii pozbywania się przez obecne władze polityczne niezależnych instytucji. Stanowi działanie klasycznie nomenklaturowe, uprzednio zaprezentowane przy próbie upartyjnienia sądów i mediów. W sposób oczywisty i nieunikniony prowadzi do osłabienia polskiej nauki i obniżenia jej prestiżu.

4. **Protestują przeciwko sposobowi przygotowywania projektu ustawy o NPK**, bez jakichkolwiek konsultacji ze środowiskiem naukowym. Regulacje prawne dotyczące nauki i szkolnictwa wyższego powinny być przyjmowane w dialogu z najbardziej nimi zainteresowanym środowiskiem naukowym („nic o nas bez nas”). Jest to niezbędne dla środowiskowej legitymizacji przyjmowanych rozwiązań, której ewidentnie brakuje projektowi ustawy o NPK. Forma działania Ministerstwa Edukacji i Nauki jest nie do zaakceptowania, stanowiąc rażący przykład nagannych praktyk legislacyjnych.
5. **Wyrażają solidarność ze stanowiskiem Prezesa PAN prof. dr hab. Jerzego Duszyńskiego**, zawartym w jego liście do członków społeczności PAN z 6 kwietnia 2021 r. i deklarują pełne poparcie dla jego działań zmierzających do zachowania niezależności i integralności Polskiej Akademii Nauk.
6. **Wzywają Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**, by w razie skierowania obecnego projektu ustawy o NPK do prac legislacyjnych w parlamencie, został on odrzucony w pierwszym czytaniu.

Komitety działające przy Wydziale I PAN:

- Komitet Nauk Prawnych PAN
- Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN
- Komitet Nauk Pra- i Protohistorycznych PAN
- Komitet Nauk o Sztuce PAN
- Komitet Nauk Demograficznych PAN
- Komitet Nauk Etnologicznych PAN
- Komitet Nauk Filozoficznych PAN
- Komitet Słowianoznawstwa PAN
- Komitet Nauk o Kulturze PAN
- Komitet Nauk Historycznych PAN
- Komitet Nauk Politycznych PAN

- Komitet Etyki w Nauce PAN
- Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN
- Komitet Socjologii PAN
- Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN
- Komitet Psychologii PAN
- Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN
- Komitet Nauk o Literaturze PAN
- Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN
- Komitet Badań nad Migracjami PAN
- Komitet Nauk Pedagogicznych PAN
- Komitet Naukoznawstwa PAN
- Komitet Językoznawstwa PAN
- Komitet Nauk Orientalistycznych PAN
- Komitet Nauk Ekonomicznych PAN
- Komitet Historii Nauki i Techniki PAN

Pod uchwałą podpisuje się także:

- Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN

Tagi: polska akademia nauk, pan, komitety naukowe, komitety problemowe, stanowisko, komitety, narodowy program kopernikański, npk

Metryczka

Wytworzył:	Dorota Widejko
Data wytworzenia:	16.04.2021
Opublikował w BIP:	Bartosz Sumowski
Data opublikowania:	16.04.2021 14:10
Ostatnio zaktualizował:	Agnieszka Borowa-Malinowska
Data ostatniej aktualizacji:	16.04.2021 14:30
Liczba wyświetleń:	125